

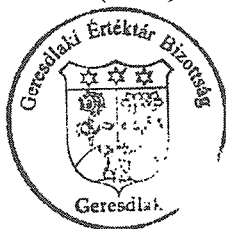
A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a
„Múlt nélkül nincs jövő” - Német nemzetiségi hagyományőrzés Geresdlakon.
„Ohne Vergangenheit keine Zukunft” – Bewahrung der ungarndeutschen
Traditionen in Geresdlak.

Baranya megyei értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
dr. Habjánecz Tibor

Geresdlak, 2023.03.21. (település, dátum)
(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Geresdlaki Értéktár Bizottság

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **dr. Habjánecz Tibor**

Levelezési cím: **7733 Geresdlak, Hunyadi u. 22.**

Telefonszám: **06-69-349-101**

E-mail cím: **geresdlak.onkormanyzat@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **„Múlt nélkül nincs jövő”- Német nemzetiségi hagyományörzés Geresdlakon.**

„Ohne Vergangenheit keine Zukunft”-

Bewahrung der Ungarndeutschen Traditionen in Geresdlak.

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:¹

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- igen
amely nemzetiség:²német
- nem

4. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti értéket tartalmazó települési/tájegységi értéktár megnevezése és a felvétel dátuma: **Geresdlaki Értéktár Bizottság**

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

1-es számú melléklet

6. Indoklás a megyei értéktárba történő felvétel mellett: A geresdlaki német nemzetiségi kiállítások országosan ismertek és elismertek. Szerepelnek a német népismereti tankönyvekben, s az ország minden részéből érkeznek a gyermek és felnőtt csoportok. (évente kb. 1000-1500 látogatót fogadunk)

¹ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

² Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

- a) Mesélő házak Häuser, die uns erzählen...Budaörs 2010. 62-63 old
- b) Simányi Frigyes: Baranya megye tájházai, emlékházai, népi épületei 2016. 55-57 old
- c) Das Donautal- Magazin Nr.199-200 vom 1.December 2017. 20-21 old
- d) Hazai Úticélok turisztikai könyvsorozat
Különleges múzeumok és gyűjtemények Magyarországon 1. 2020. 56-57 old
- e) Reise durch Ungarn: Max Galli-Ernst Otto Luthardt 2010. 37;136 old
- f) Unser Hauserkalender: Das Jahrbuch der Deutschen aus Ungarn 2021. 44-46 old
- g) Oktatási Hivatal: Ungarndeutsche Volkskunde für die 1-2.Klasse der
Grundschule: 2020. 98-99 old
- h) „Neue Zeitung” országos hetilap: folyamatos információk a gereszlaki
kiállításokról német nyelven
- i) Batschkaer Spuren Ungarndeutsche Nachrichten aus Baja 2022 12-13 old

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://kiallitasok.geresdlak.hu>

ausstellungen.geresdlak.hu

www.gozgomboc.hu

III. MELLÉKLETEK

1. A megyei értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés m) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról
5. A nemzeti érték felvételéről a 4. pontban megjelölt értéktárba felvevő döntés másolata

Geresdlaki Értéktár Bizottság

7733 Geresdlak, Hunyadi u. 22.

tel: 69/349-101, e-mail: geresdlak.onkormanyzat@gmail.com

Mi, geresdlakiak büszkék vagyunk hagyományainkra, kultúránkra, anyanyelvünkre és értékrendjére, s ezek ápolásával, átöröktetésével igyekszünk hozzájárulni Geresdlak sokszínűségének bemutatásához.

Példamutató a közösség, ahol az összefogás ereje, a jó szándék és a tenni akarás átélte élményeivel gondoskodik a hagyományokra épülő identitástudat átöröktetéséről.

A kiállítások bemutatása:**GERESDLAKI TÁJHÁZ: 7733 Geresdlak, Flórián u.13.**

A XIX. században épült tipikus sváb parasztház. A lakossági közadományokból berendezett lakóházban a bútorok, tárgyi eszközök, a kézimunkák a múltnak megfelelően őrzik a németiség otthonainak emlékét. A tájházban tiszta szoba, téli konyha, lakószoba, valamint füstös nyári konyha található. Az istálló, pajta, melléképületek s a felettük levő tetőszerkezet teljes felújítása folyamatban van.

A bútorok az 1900-as évekre jellemzőek: sublót, festett ágy, dívány, fonott szék, bölcso, láda, kredenc. A tárgyi emlékek között láthatunk itt egykori praktikus konyhai eszközöket, rokkát, vajköpülőt, agyagedényt. A bibliai témájú képek, kézimunkák, imakönyvek, a zarándoklatokról hozott emléktárgyak tanúskodnak az itt élő emberek mély vallásosságáról. Gazdag gyűjtemény áll rendelkezésünkre a geresdlaki sváb népviseletről és hímzett textíliákból. A felöltöztetett babákon és a szerényekben megtekinthetik a látogatók a sajátos fekete menyasszonyi ruhát a színes kőszorúval, az ünnepi, a báli, és a hétköznapi viseletet a kiegészítővel együtt.

A ház végében található az istálló és a pajta. A pajtában a mezőgazdasági munkához használt gépek és eszközök találhatóak.

Tájházunkban magyar és német nyelvű tárlatvezetéssel várjuk a látogatókat. Iskolások és óvodások részére szívesen tartunk német népismereti foglalkozásokat.

Tájházunk a tűnő emlékek őrzője, tisztelgés a közelmúlt, valamint a nagyszülők és a dédszülők emléke előtt.

BABAHÁZ: 7733 Geresdlak, Hunyadi u.58.(Szkalnyczky tér 1.)

A BABAVARRÓ KÖR 2007-ben alakult azzal a céllal, hogy az eltűnőben lévő geresdlaki, helyi népviseletet és helyi népszokásokat megőröktítsék. Elkészültek a hétköznapi kimenő viselet, báli és templomi viseletek, elsőáldozói ruhák, valamint életképeken keresztül bemutatásra kerülnek az évszakonkénti munkafolyamatok: vetés, aratás, tilolás, szüret, kukorica törés, kukorica fosztás, disznóvágás, - benne kenyér- és fánk sütés - maszkázás, téli esték munkálatai. Megjelennek a régi szakmák: kőműves, asztalos, suszter, festő, kovács, bádogos, valamint a vályogvető asszonyok. Elkészült a régi tanterem „összevont osztállyal”, tanító bácsival, régi tolltartókkal és fából készült iskola táskával.

Csodálatosan szépek a régi hagyományokat, ünnepnapokat és jeles eseményeket megörökítő életképek.

Kiemelt helyet foglal el a kiállításon a lakodalmas menet, a karácsonyi jelenet, a baba születésekor a keresztanya által vitt komatál...az „Altkirmes” jelenet, valamint egy régi báli jelenet, zarándok menet, Málenkij Robot menet, valamint az ebben a hónapban elkészült Úrnapi körmenet s a kisdobos és úttörő zenekar.

Ez az egyedülálló kiállítás 2014-ben elnyerte a Nemzeti Művelődési Intézet „Pro Cultura Minoritatum Hungarie” díját.

Babaházunk életképei megtalálhatók a német népismereti tankönyvekben ezért az év folyamán sok iskolai csoportot fogadunk, akiknek – igény esetén kétnyelvű tárlatvezetést, múzeumpedagógiai foglalkozásokat is tartunk.

GERESDLAKI SVÁB- ÉS MAGYAR HÍMZÉSEK KIÁLLÍTÁSA:

7733 Geresdlak, Hunyadi u.19.

A XX.sz. első felének gondolkodás- és életmódját tükrözi ez a kiállítás, amelynek anyagával bepillantást nyerhetünk szüleink és nagyszüleink életébe. A kézimunkák – törölközők – használati és díszítő eszközként is szolgálták az otthonokat. A közel kétszáz kézimunka között ami egyben jellegzetességet is ad a sváb hímezéseknek.

A német és magyar kézimunka kiállításon megtalálhatók: falvédők, hímezett kis párnák, szekrény és stelázsi csíkok, komatálak, keresztelő pólók, - köztük 3 db ausztriai pólyával – valamint finnországi keresztelőruha keresztelő tállal, gyertyával és keresztelő levéllel. A kiállítást színesíti a sok-sok – régen használt – gyermekhordozó, a polcon elhelyezett színes, monogrammal ellátott zsebkendők, valamint az 1900-as évből származó kék színű láda.

Külön értéket képvisel a Geresdlakon lakó magyar anyanyelvű lakosság öröme és tiszteletére berendezett „magyar” kiállítás, a csodálatos szöttesekkel, falvédőkkel, kendőkkel, vállkendőkkel, használati tárgyakkal, rokkával, fésű- és kefetartókkal, valamint a kiállításon elhelyezett magyar népviseleti babákkal.

ÁGYTAKARÓ- ÉS HANGSZER KIÁLLÍTÁS 7733 Geresdlak, Hunyadi u.21.

Régen a tisztaszobában az ágyakat a családban található legszebb ágytakaróval, valamint az asztalt a legszebb asztalterítővel takarták le. Bordó, kék illetve zöld színű takarók domináltak. A plüss takaró bordó, sötétzöld színű, aranyozott mintájú volt többnyire, a lakószobában pedig karton anyagból készült kék, piros illetve bordó ágy- illetve asztalterítőt használtak. Az ágytakaró garnitúrát, valamint a gyönyörű csipkével ellátott fehér keresztmama párnákat a keresztszülők ajándékozták az ifjú párnák a lakodalomban nászajándékba. Kiállításunkon széles választékát találjuk a stafrunghoz tartozó ajándékokból, hímezett ágyneműkből. E kiállítási helyen található a régi hangszerek gyűjteménye is.

KENDŐ VÁLLKENDŐ KIÁLLÍTÁS 7733 Geresdlak, Hunyadi u.22.

A kiállításon látható kendők, vállkendők a sváb népviselet fontos tartozékát képezték, amelyeket az itt élő sváb asszonyok az 1970-es évekig hordtak.

A kiállítás teljes anyaga a lakosság közadakozásából állt össze.

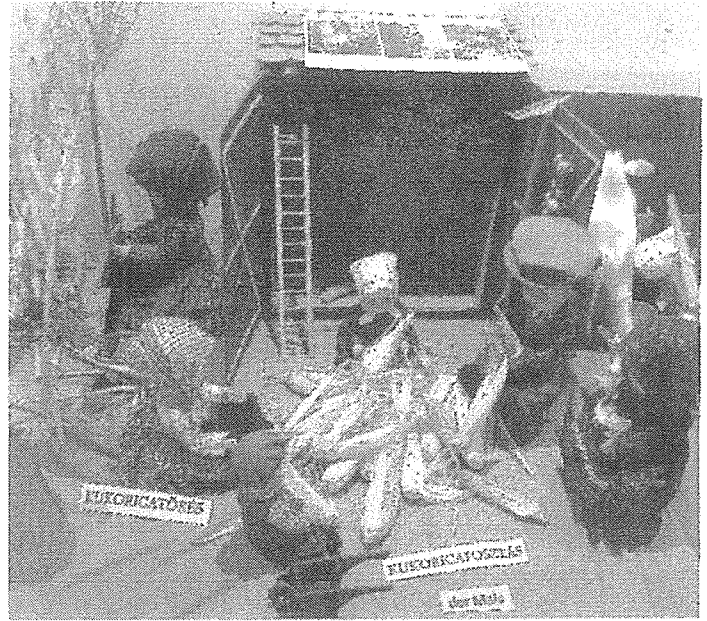
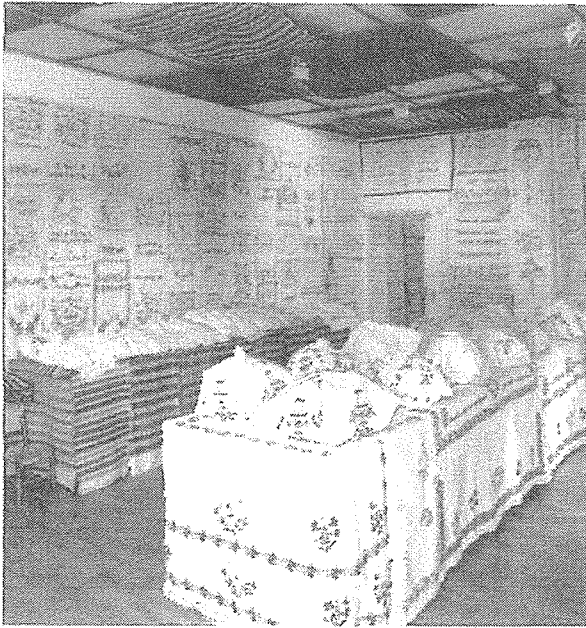
Fajtái: fejkendő, vállkendő, kontykendő, nagykendő – hétköznapi és ünnepi, évszakonkénti viselet.

Valamint: nyári kendő, szövet kendő, hímzett szöveg kendő, tropikál kendő, selyemkendő, brokát,- bársony, - préselt,- téli – filckendő – flanel kendő.

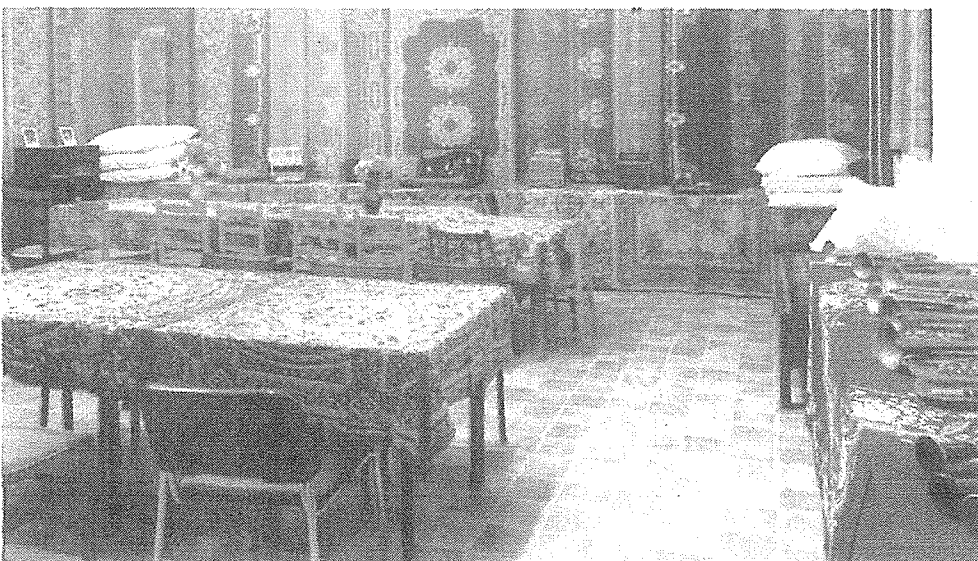

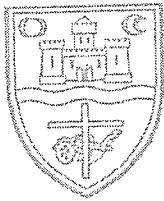

Fotódokumentáció
2. számú melléklet

Fotódokumentáció
2. számú melléklet

VERBAND DER BRANAUER DEUTSCHEN SELBSTVERWALTUNGEN
BARANYAI NÉMET ÖNKORMÁNYZATOK SZÖVETSÉGE

7621 Pécs / Funfkirchen
Munkácsy Mihály utca 8.
Tel.: 00 36 / 72 / 222-352
Fax.: 00 36 / 72 / 222-352
E-Mail: branauerdeutsch@aol.com

GERESDLAKI ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁG

7733 GERESDLAK

Hunyadi u.22.

AJÁNLÁS

A Német Önkormányzat Geresdlak évek óta nagy hangsúlyt fektet a helyi hagyományok, szokások felkutatására, összegyűjtésére és továbbadására. A meglévő német nemzetiségi kiállítások mellett 2 különböző kétnyelvű szakácskönyvet (Omas Speisen 1. és Omas Speisen 2.) valamint a helyi mondókákat, énekeket, táncokat is összegyűjtötte, megjelentette a „Haja Baja Khessje.....” című német nyelvű mondókás és énekes könyvben.

A Német Önkormányzat Geresdlak képviselő testületének erősségét képezik a településen meglévő nemzetiségi kiállítások, illetve azok színes, gazdag kulturális öröksége. Emellett a község kulturális életében is igen aktívan részt vesz, - svábbál, Tájházak Napja, Múzeumok éjszakája, német nemzetiségi tánctalálkozó, országos tájház találkozó megszervezésével – s ezért sokrétű, aktív értékmegőrző és egyúttal közösségformáló tevékenysége is jelentős.

Országosan is egyedülálló a helyi német nemzetiségi önkormányzat, illetve nemzetiségi civil szervezetek együttgondolkodása, együttműködése, amit a különböző német nemzetiségi állandó kiállítások is bizonyítanak.

Kiemelkedően fontos és értékteremtő, hogy a geresdlaki kiállítások tananyagként szerepelnek a német népismereti tankönyvekben, ezért országosan is ismeretek, elismertek és ennek kapcsán sok érdeklődő gyermek- és felnőtt csoportot fogad a település.

A fentiek értelmében feltétlenül ajánljuk a megyei szinten is kiemelkedő jelentőségük miatt, az Értéktárba való felvételét!

Pécs / Funfkirchen, 2022. október 20.

Szűcs József
elnök

Schmidt Zoltán
alelnök

JEGYZŐKÖNYV

Készült Geresdlak Települési Értéktár Bizottságának 2023. március 6-án 17:30 órakor megtartott üléséről.

Helye: Önkormányzati Hivatal épülete, /Geresdlak, Hunyadi J. u. 22./

Jelen vannak:

- dr. Habjánecz Tibor elnök
- Reith Ivett tag
- Windischmanné Schmidt Tünde tag
- Barna-Mendly Erzsébet tag
- Fischerné Faragó Viktória tag
- Bartos Mária Magdolna tag

Jegyzőkönyvvezető: Reith Ivett tag

Dr. Habjánecz Tibor elnök elfogadásra terjeszti elő a következő napirendi pontokat:

1. Elfogadásra terjeszti elő a **Német Önkormányzat Geresdlak** által javasolt helyi kiállítások elnevezésének módosítását a Települési Értéktárba.
2. Egyebek

Egyes napirendi pontok megtárgyalása

Dr. Habjánecz Tibor elnök üdvözölte a jelenlévőket és megnyitotta az ülést.

1. Első napirendi pontként tárgyalták a **Német Önkormányzat Geresdlak** által javasolt és korábban felvett helyi kiállítások elnevezésének módosítását.

A Települési Értéktár Bizottság elnöke, miként a korábban felvett helyi kiállítások elnevezése módosítását kezdeményezte „Geresdlaki német nemzetiségi kiállítások”-ról; „Múlt nélkül nincs jövő”² Német nemzetiségi hagyományörzés Geresdlakon ; „ Ohne Vergangenheit keine Zukunft”³-Bewahrung der ungarndeutschen Traditionen in Geresdlak – ra. Kéri a bizottsági tagok véleményét.

Egyéb kérdés, hozzászólás, javaslat nem hangzott el.

Geresdlak Települési Értéktár Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi határozatot:

Geresdlak Települési Értéktár Bizottságának 1/2023(03.06) Határozata elnevezés módosításáról az alábbi:

dr. Habjánecz Tibor elnök kéri az ülésező tagok véleményét a Német Önkormányzat Geresdlak által javasolt helyi kiállítások – „Geresdlaki Tájház”, babaház, kézimunka kiállítás, ágyterítő- és hangszer kiállítás, valamint a kendő- és vállkendő kiállítás elnevezés módosításának megtárgyalását a Települési Értéktárba.

Egyéb kérdés, hozzászólás, javaslat nem hangzott el.

Geresdlak Települési Értéktár Bizottsága 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi határozatot:

Geresdlak Települési Értéktár Bizottságának 1/2023(03.06) Határozata elnevezés módosításáról:

A Német Önkormányzat Geresdlak 2023. március 03. án benyújtott javaslatára tagok elfogadó határozata alapján Települési Értéktárba a Geresdlaki német nemzetiségi kiállítások elnevezés módosult „Múlt nélkül nincs jövő” Német nemzetiségi hagyományőrzés Geresdlakon ; „ Ohne Vergangenheit keine Zukunft” Bewahrung der ungarndeutschen Traditionen in Geresdlak elnevezésre.

2. Második napirendi pontként egyéb témában tárgyalták, korábban a Megyei értéktárba Javasolt „Az édes kis falu-Geresdlak Mézeskalács falva” érték felvételét a megyei értéktárba

dr. Habjánecz Tibor elnök ismertette a Baranya megyei Értéktár határozatát, miként a korábban felvételre előterjesztett települési érték „Az édes kis falu-Geresdlak Mézeskalács falva” felvételre került a Baranya Vármegyei Értéktárba.

Tagok örömmel értesültek a hírről.

Egyéb kérdés, hozzászólás, javaslat nem hangzott el.

Tagok mindkét napirendi pontban egyetértettek.

Dr. Habjánecz Tibor elnök megállapította, hogy az ülés napirendjei maradéktalanul megtárgyalásra kerültek, több kérdés, hozzászólás nem lévén 18:30 órakor a bizottsági ülést berekesztette.

Geresdlak, 2023.03.06.

dr. Habjánecz Tibor elnök

Reith Ivett jegyzőkönyvvezető

Reith Ivett

Jegyzőkönyvi kivonat

Készült Geresdlak Község Települési Értéktár Bizottság 2023. március 06. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Geresdlak Község Települési Értéktár Bizottság tagjai 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

Geresdlak Települési Értéktár Bizottságának 1/2023(03.06.) Határozata helyi érték elnevezés módosítása kapcsán:

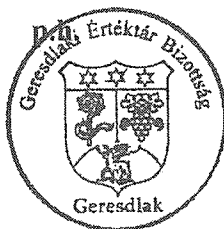
- 1. Geresdlak Település Értéktár Bizottsága úgy határozott, hogy A Német Önkormányzat Geresdlak 2023. március 03-án benyújtott javaslatát a benyújtott formában és tartalommal elfogadja (a jegyzőkönyv melléklete szerint)**

dr. Habjánecz Tibor
elnök sk.

Reith Ivett
jegyzőkönyvvezető sk.

A kivonat hiteles.

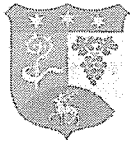
Geresdlak, 2023. március 06.

dr. Habjánecz Tibor
elnök

Geresdlak Község Önkormányzata
7733 Geresdlak, Hunyadi u. 22.
Tel.: +3669 / 349-101 Fax: +36 69/349-101
Email: geresdlak.onkormanyzat@gmail.com
Web: www.geresdlak.hu

Nytsz: G/112-8/2023.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült Geresdlak Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. március 20. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Geresdlak Község Önkormányzata Képviselő-testülete 4 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

Geresdlak Község Önkormányzata Képviselő-testületének 18/2023.(III.20.) Határozata a Német Önkormányzat Geresdlak „Múlt nélkül nincs jövő” - Német nemzetiségi hagyományőrzés Geresdlakon, „Ohne Vergangenheit keine Zukunft „ Bewahrung der ungarndeutschen Traditionen in Geresdlak - települési értéktárba történő felvétel iránti kérelme kapcsán:

Geresdlak Község Önkormányzat képviselő-testülete úgy határozott, hogy támogatja a „Német Önkormányzat Geresdlak „Múlt nélkül nincs jövő” - Német nemzetiségi hagyományőrzés Geresdlakon, „Ohne Vergangenheit keine Zukunft „ Bewahrung der ungarndeutschen Traditionen in Geresdlak - települési értéktárba történő felvétel iránti kérelmét a benyújtott dokumentáció alapján (a határozathoz a kérelem csatolásra került).

Határidő: Haladéktalanul

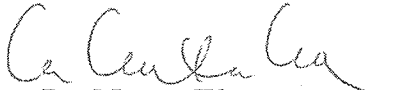
Felelős: Geresdlaki Települési Értéktár Bizottság

Dr. Habjánecz Tibor
polgármester sk.

Dr. Matesz Tímea
jegyző sk.

A kivonat hiteles.
Geresdlak, 2023. március 20.

Dr. Matesz Tímea
jegyző

